

INTERVIEW

Tropeninstituut is hotspot geworden

'Geheel nieuwe dynamiek'

Het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) is een trekpleister geworden. In de afgelopen jaren is het KIT omgevormd tot een hotspot van bedrijven. „Zo kunnen we onze broek weer ophouden”, zegt directeur Mark Schneiders.

door Richard van de Crommert

Door het langzaamaan wegvallen van subsidies van het ministerie van Buitenlandse Zaken moest het KIT actie ondernemen. Een aantal taken vervielen. Nu is het KIT voornamelijk nog op landbouw en gezondheidszorg gericht. Het historische instituut in het markante gebouw in Oost heeft de weg omhoog weer gevonden en is er in geslaagd zichzelf te financieren door de leeggekomen kantoorruimte te verhuren.

Schneiders is de man van die van het historische instituut, het markante gebouw in de stad, een verzamelaars van kennis, ondernemerschap voor duurzame ontwikkeling heeft gemaakt, dat inmiddels zichzelf financiert.

Wat heeft u sinds uw aantreden veranderd?

De subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken is totaal weggevalen. Honderd jaar lang kregen we een vaste subsidie van de overheid. Die werd gestopt. Om te overleven moest er veel worden veranderd. We hadden een bibliotheek en een laboratorium waar onderzoek werd gedaan naar tropenziektes. Er werkten hier 600 mensen. Dat zijn er nu nog maar 140. We werden veel ingezet bij zaken op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Ineens moesten de specialisten die hier werkten werk uit de markt gaan halen. De bibliotheek is overgedragen aan de universiteit van Leiden en het laboratorium is voor het grootste deel naar het AMC gegaan. De museumcollectie is overgedragen aan de overheid.

Wat is gebleven?

Wij zijn als kennisinstituut doorgestaan op kerntactiviteiten landbouw en gezondheidszorg in ontwikkelingslanden. En het mu-

seum is voor de bezoekers nauwelijks veranderd.

De overdracht leverde vast veel lege kantoorruimte op.

Die lege ruimte moest een nieuwe invulling krijgen. Ik ben hier vijf jaar geleden begonnen, na decennialang in Afrika en Zuid-Amerika te hebben gewerkt. Het was voor mij een mooie uitdaging. We moesten wat gaan doen met het gebouw. Toen het in 1910 gebouwd werd, was dit het grootste gebouw van Amsterdam. Inmiddels zijn we ingehaald, maar het heeft nog steeds een oppervlakte van 30.000 vierkante meter. Een derde daarvan wordt in gebruik genomen door het museum. Het KIT gebruikt 2.000 vierkante meter. Het gebouw stond dus halfleeg toen ik hier aantrad. Die meters kwamen beschikbaar voor andere activiteiten. We zijn een huisbaas geworden en verhuuren de ruimtes.

Al enige tijd hangt aan de hoofdingang een banner met de tekst SDG House. Wat is dat?

Het is de verzamelnaam voor de inmiddels meer dan honderd bedrijven die hier gevestigd zijn. Het zijn bijna allemaal jonge ondernemers. Ook zitten er stichtingen voor een geheel nieuwe dynamiek. Om hier ruimte te kunnen huren, moeten ze actief zijn op het gebied van duurzaamheid.

Duurzaamheid? Dat is nogal een containerbegrip.

We houden hier de zeventien doelstellingen aan die zijn geformuleerd door de Verenigde Naties, de zogeheten *'sustainable development goals'*, vanwaar de afkorting SDG. Die doelstellingen gaan onder andere over de bestrijding van armoede, maar ook

over de zorg voor goed onderwijs. Multinationals en overheden houden deze agenda ook aan. We doen zelf mee.

Twee jaar geleden werd het SDG House officieel geopend door Kofi Annan, voormalig secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Die heeft het ingewijd met het leggen van een tegel in de stoep voor het KIT.

Er zitten inmiddels 100 bedrijven in het monumentale pand

Kunt u een voorbeeld noemen van de bedrijven die hier zitten?

Die zeventien doelen klinken misschien ver van je bed, maar je komt ze ook tegen in je dagelijkse leven. Een van de bedrijven die hier nu zit is Rooftop Revolution, een bedrijf dat hier in Amsterdam daktuinen aanlegt. Een ander is Original Beans, een bedrijf dat chocolade maakt die overal te koop is. De essentie is

dat de bedrijven die hier zitten naast een business model en winstootmerk ook een ideële doelstelling hebben.

Slaat het aan?

Het leuke is dat het min of meer vanzelf ging. Toen het eerste bedrijf hier kwam, praatte het zich vanzelf rond. De afgelopen vier jaar zijn we zodanig gegroeid dat alles is verhuurd. Er is nu zelfs een wachtlijst voor bedrijven. We kunnen kiezen wie we wel en niet toelaten.

Is er een wisselwerking?

Zeker. Doordat we hier bedrijven hebben gekregen die ook in de food-sector actief zijn, is er een wisselwerking met het KIT gekoemen, onder andere op het gebied van koffie en chocolade.

Hoe sterk is het KIT verbonden met het museum?

Het museum is niet meer van ons. Het Tropenmuseum is zelfstandig geworden en samengegaan met twee andere musea. We konden

het niet meer betalen toen de subsidie werd stopgezet.

Nu verkrijgt het museum onder meer subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Buitenlandse Zaken vond het niet meer logisch dat ze een museum financieren. Voor het museum doen we nog wel van alles, zoals rondleidingen door het gebouw, en we exploiteren het cafe-restaurant De Tropen waar bezoekers van het museum terecht kunnen.

Heeft het KIT nu inkomsten genoeg?

Wij verdienen geld aan huurpenningen, exploiteren het hotel, een restaurant en we verhuren zalen. Dat geeft inkomsten. Een gedeelte van dat geld besteden we aan onze kennisafdelingen. Daar staan overigens wel forse kosten tegenover, want we zitten nu eenmaal in een monumentaal gebouw. Er wordt veel geld uitgegeven aan onderhoud. Alleen dat kost jaarlijks gemiddeld 1 miljoen euro. Het is een duur pand, vol met hout dat allemaal geschilderd moet worden. Als er aan de ene kant van het gebouw begonnen

Marc Schneiders: „Toen het in 1910 gebouwd werd, was het Tropeninstituut het grootste gebouw van Amsterdam. Inmiddels zijn we ingehaald, maar het is nog steeds groot.”

FOTO RICHARD MOUW

wordt met schilderwerk, kunnen we weer van voren aan beginnen als alles een lik verf heeft gehad. Het is een constante klus, maar het gebouw is in goede staat. Met onze reserves hebben we het gebouw ook moderner gemaakt. Dit jaar investeren we ongeveer 1 miljoen euro. Aan stookkosten zijn we gemiddeld 300.000 euro per jaar kwijt. Daar moet nog een slag in gemaakt worden om die omlaag te krijgen.

Zit uw taak er nu op?

Ik ben nog helemaal niet klaar, want het hotel willen we ook nog moderniseren. Daar liggen al jaren plannen voor, maar door de financiële problemen zijn die in de ijskast beland. We willen het meer laten aansluiten op het Oosterpark, dat in de laatste jaren een overzichtlijk stadspark is geworden.

